

Inatsisartunut ilaasortaq Olga P. Berthelsen, Inuit Ataqatigiit
/MAANI

Pensionisallit angalasut akikillisaavigineqartarnerat

Asasara Inatsisartunut ilaasortaq Olga P. Berthelsen.

Aallarniutigalugu pensionisallitt Kalaallit Nunaanni angalasut akikillisaavigineqarnissamut periarfissaat pillugit apeqqutinnut, Inatsisartut suleriaasianni § 36, imm. 1 naapertorlugu saqqummiussannut qutsaviginiarpakkit. Matuma kinguliani apeqqutitit pingasut akissuteqarfingissavakka.

17.03.2009

Postboks 909
3900 Nuuk
Oq/tel +299 34 54 00
Fax +299 34 54 10
aan@gh.gl
www.nanoq.gl/aan

Nunatsinni utoqqalineriuteqartut angallannikkut akikillisaavigineqartarnerat, malittarisassat suut sorlillu tunngavigalugit ingerlanneqarpat?

Angallannerup ilusaanut tunngatillugu angallaviit niuerermik tunngaveqartut aamma angallaviit kiffartunneqarnissamik isumaqatigiissutit tunngavigalugit Namminersornerullutik Oqartussanit tapiiffigineqartartut immikkoortissallugit pingaaruteqarpoq.

Angallaviit niuerermik tunngaveqartut pingartumik Kalaallit Nunaanni illoqarfuit akornanni assartuinerut tunngasuupput. Taakkunani angallassisup angallaviit atatiinnarniarlugit naleqquttumik tunisaqarsinnaanissaanut ilaasutigut tunngavissat naammattarput. Angallavinni niuerermik tunngaveqartuni angallassisup pineqartup kisimiilluni akit ilusilersornissaat aalajangertarpai, taakkununngalu kikkut akikillisaavigineqassanersut, akikillisaallu aalajangiunneqartoq qanoq annertutigissanersoq ilaatinneqartarluni. Taamatuttaaq angallassisup nammineerluni angallavimmi angallassinerit qanoq akulikitsigissanersut aalajangertarpaa.

Kisiannili angallaviit ilaat pisortat tapiisanngitsuuppata angallavigineqarsinnaasimassanngikkaluarput. Taamaattumik Namminersornerullutik Oqartussat kiffartunneqarnissamik isumaqatigiissuteqartarput, Kalaallit Nunaanni innuttaasut sumiiffinit tamanit angalanissamut periarfissaqaqarnissaannik qulakkeerisussanik. Taakkununnga Nunap Karsiata aningasaataanit ukiumut 120 mio. koruunerpiat atorneqartarput. Pingartumik nunaqarfinit nunaqarfinniillu, kiisalu illoqarfuit avinngarusimanerusuniittunut (Qaanaamut, Illoqqortoormiunut aamma Tasiilamut) assartuinerit kiffartunneqarnissamik isumaqatigiissuteqarfingineqartarput. Kiisalu

Kalaallit Nunaata kujataani distriktini timmisartuussinerit tamarmik tapiiffigineqartarpuit, taakkununngalu illoqarfiiit pingasut pineqartut ilaatinneqarput.

Kiffartuunneqarnissamik isumaqtigiissutini piumasaqaatinik, angallassisut naammassisassaannik ilaatisisoqarpoq. Taamaattumik angallassisut namminneerlutik akit aalajangersarsinnaanngilaat, taamatullu angallaviit ataasiakkaat tikinneqartarnissaannut ikinnerpaaffissaritaasut malittussaallugit, amerlanerpaanullu sapaatit akunnerannut ataasiarluni tikittoqartarnissa/aallartoqartarnissa minnerpaaffiliunneqartarpoq.

Kiffartuunneqarnissamik isumaqtigiissutini inuiaqtigiit ilaannut akikillisaassinnissamik piumasaqaateqartoqarneq ajorpoq. Sumiiffinnut sumiiffinniillu, pisortanit tapiissuteqartoqarsimangikkarluarpat assartuinissamut periarfissaqartinneqarsinnaanngitsunut angalanissamut periarfissiinissaq siunertaralugu isumaqtigiissusiortoqartarpoq. Bilsit akisualaarnerat, taamaalillunilu kikkulluunniit angalanissamut periarfissaqartussaannginnerat, imaluunniit angallavimmi ataatsimi tikittartut akulikissusiisa annikippallaarnerat, taamaalillunilu angalanissamik pilersaarusiornissamut periarfissaqannginneq tamatumunnga peqqutaasinnaavoq.

Tassalu innuttaasut ataatsimut isigalugit angalanissamut periarfissaqarnissaasa qulakkeerneqarnissa kiffartuunneqarnissamik isumaqtigiissutini siunertarineqarpoq, taakkunanalilu meeqqat, ilinniartut, pensionisiallitt inuiaqtigiinniluunniit ilaasut allat immikkoortinneqanngillat.

Kiisalu tamatumunnga tunngatillugu oqaatigineqassaaq, angallavinni pisortanit tapiiffigineqartuni angallassisut akikillisaassiniarpata Namminersornerullutik Oqartussat soorunami tamatumunnga akornusiinianngimmata. Tassalu Disko Line, aasaanerani Qeqertarsuup Tunuani illoqarfiiit nunaqarfiillu akornanni angallassisartoq pensionisialinnut tapiissuteqartartoq ilisimavara. Taamatuttaaq Air Greenland Kalaallit Nunaata Kujataani pensionisialinnut illoqarfiiit akornanni angalasunut akikillisaassisarpoq, Air Greenlandillu angallavimmini pisariitsuutitsinissaq tunngavigalugu taassuma ilaatinneqarnissaas aalajangiussimavaa.

AUL-p ingerlassaan niunaqarfimmiit nunaqarfimmut, nunaqarfimmiit illoqarfimmut aammalu illoqarfimmiit illoqarfimmut qanoq aaqqissuussiffigineqartarpat?

Arctic Umiaq Line A/S (AUL) niuerterinnarmik tunngaveqarluni angallassisarpoq, taamaattumillu Namminersornerullutik Oqartussat AUL-ip akigititanut aalajangersaanerani akulerunneq ajorpoq. Tassalu Namminersornerullutik Oqartussat aaqqissuussinernut aammalu Kalaallit Nunaanni nunaqarfinnun nunaqarfinnillu ilaasunik angallassinermut tunngatillugu AUL-imut isumaqtigiissuteqarsimangillat.

Tamatumunngali tunngatillugu oqaatigineqassaaq, Kalaallit Nunaata qeqqani ilaasunik angallassinissamut Royal Arctic Bygdeservice A/S-imut (RAB) kiffartuunneqarnissamik Namminersornerullutik Oqartussat isumaqtigiissuteqarmata, taassumalu ataani nunaqarfiiit ilaasa angallavigineqarnissaat pillugu RAB-ip AUL pilersuisutut

isumaqatigiissuteqarfigisimammag. Angallavinni taakkunani AUL-ip RAB-imut kiffartuussinissamik isumaqatigiissummi tunngavissat malittussaassavai, tassanili pensionisialinnut akikillisaassinissamut piumasaqaateqartoqanngilaq.

Air Greenland-ip sullissinermut isumaqatigiissutaani, utoqqalinersiuteqartut tapiiffigineqartarerat qanoq aaqqissuussiffigineqarsimava?

Kiffartuunneqarnissamik isumaqatigiissut, 1. januar 2006-miit 31. december 2010-mut atuuttussatut Namminersornerullutik Oqartussat aamma Air Greenland A/S-ip akornanni Kalaallit Nunaanni timmisartuussinissaq pillugu isumaqatigiissut naapertorlugu matuma siuliani taaneqartut tunngavigalugit innuttaasut ilaannik akikillisaassisinnaanissamik isumaqatigiissuteqartoqanngilaq.

Tamanna oqaatigereerlugu ilassutigineqassaaq, Air Greenland angallavinni, ingerlatseqatigiiffiup Kalaallit Nunaanni illoqarfiiit akornanni assartuiffigisaanni tamani (Qaanaap Upernaviullu akornanni angallavik kisiat pinnagu), aammalu Kangerlussuarmut, Narsarsuarmut aamma Alluitsup Paanut angallaviini, angalasut 60-ileereersimasut tamarmik 50%-imik akikillisaavigineqartarmata.

Ikinngutinnersumik inuulluaqqusillunga

Kim Kielsen